

Bianca Mikovitš

Avatud Külavärvatega ühinenud paikades tõdeti väikse ehmatusega, et rahvas tahab tõepoolest näha, mis maal toimub. Küladesse kiigata ei pidanud paljuks ka Toomas Hendrik Ilves ja Arnold Rüütel.

"See on vägev, see on uskumatu," ütles president Toomas Hendrik Ilves, kes tutvus aasta küla 2011 tiitlit kandva Prandiga Järvamaal.

Presidendi imetluse teenis küla omalaadse tuhasta tõusmisega – veel kuue aasta eest oli praegune ürituste ja pidude paik paksult puugivõsane ning külamaja asemel laiutas nõgesepuhmas.

Kuue aastaga on Prandi küsinud ja saanud projektiraha kahekümnel korral ning toonud külla üle 300 000 euro.

President kuulas muret ja kiitis tegijaid

Presidendi sõnul eristub Prandi oskusega teha oma vahenditega ära tohutu hulk tööd ning mitte oodata virisedes abi väljast. "Teist tuleks eeskujuga võtta," rõhutas Ilves külarahvaga rääkides.

President imestas, kuidas on siinsetel inimestel õnnestunud asju ajada nii, et noored on jäänud küla tegemiste juurde ning löövad usinalt kaasa. "Praegusel ajal on liikumisvabadus väga suur ja seda ei saa taunida, teil aga paistab siin toimivat päris oma mudel," märkis Ilves.

Oma mudel on tõesti: inimestele ei käida peale, ei manguta ega käsutata ning kaasa löövad ainult need, kes seda ise tahavad.

Mõned tahavad lausa hirmsasti. Prandi külaliikumise eestvedaja Õnne Põllumets tunnistab, et külamaja ehituseks tuli pangale pantida nende pere maja. "Kas külaelu elushoidmine peab just nii käima?" küsis naine.

Aga ka maja panti panemine ei aita selle vastu, et Tallinna–Tartu tee ähvardab õitsva külakese edaspidi keskelt pooleks lõigata. Presidentki ei saa kätt ette panna, küll soovitas ta teemat ülal hoida ning lohutas tõdemusega, et esialgu edeneb tee tegemine tempoga kilomeeter aastas ning seega otsest ohtu veel pole.

Avatud Külavärvate päeval ehk 28. juulil käis Prandi külast läbi ligi 400 inimest. Teiste hulgas saabus sinna päeva veetma bussitäis inimesi Ida-Virumaalt, kes lähedal asuvasse külalistemajja ööbima jäid.

Prandi pakkus külalistele võimalust silitada lambaid, teha käsitööd, vaadata rahvatantsijate etendust ja simmanil tõrvikute valgel jalga keerutada.

Värvate avamine saagu tulevikus tavaks!

Simmanid ja töötoad käisid kahel nädalavahetusel kokku 30 Eesti külas. Popimad meelelahutused olid õpitoad ja tuurid lähiümbruses.

Kooti kangast, laoti kiviaeda, tehti puulusikaid, lõhuti puid, värviti taimedega riideid. Kõikjal peeti simmaneid.

Viljandimaa Kuhjavere külavanem Romeo Mukk jõudis külastada nii Prandit kui ka oma

maakonnas aasta küla kandidaadiks olnud Pilstveret.

"Pilstvere vaimulik Herman Kalmus rääkis oma küla ajaloost väga huvitavaid fakte ja hakkasin mõnele meie lähiminekis toimunud asjale täiesti uue pilguga vaatama," rääkis Mukk.

Ta arvas, et selline üritus võiks toimuda ka edaspidi. "Plaanisime hoopis rohkematesse küladesse minna, aga aega nappis," kahetses ta.

President ladus hea tüki kiviaeda

Ürituse jätkumise poolt on ka Saaremaal Kärla vallas asuva Käesla küla külavanem Maive Õispuu. Tema sõnul on päris külaga tutvumine ikkagi hoopis midagi muud, kui linnalähedasel laadal käimine.

"Ja tegelikult ei olegi suvel paremat kohta kui Eesti küla. Inimesed nautisid võimalust siin olla, lihtsalt mõnusalt olla, ilma et oleks kiire või üldse mingit survet," kinnitas Õispuu.

Kuigi lähikonnas toimus mitmeid suurüritusi, võõrustas 40 elanikuga Käesla vähemalt 400 inimest. Suure menuga läksid viikingikanga kudumine, korvipunumine ja oksjon. Lisaks võis maitsta küla firmarooga: maa sees küpsetatud lammast.

Käesla rahva eestvõttel saadeti osalemiskutsed ka president Arnold Rüütlile ja proua Ingrid Rüütlile, kes rahva rõõmuks kohale tulid ning suure osa päevast just seal veetsid.

Arnold Rüütel näitas, et õige saarlasena suudab ta ka kiviaeda laduda. "Ladusime ühe vana kiviaia ümber, et kõik saaksid käe külge panna ja endast siia jälje jätta," selgitas Õispuu. "President ladus hea tüki kiviaeda ära ja jagas ka selgitusi. Näha, et see töö on talle tuttav!"

Lihtsad asjad ongi huvitavad

Põlvamaalt Käeslasse tulnud Ruusa tantsijad andsid külaväljakul niisuguse etenduse, mida Õispuu kinnitusesel niipea ei unustata.

"Vastutasuks tahtsid nad sõõmukest meie kandi koduõlut, aga nende meestantsijate "Luikede järv" oli nii võimas, et panime kauba peale ka kasti suitsulesta," rääkis ta.

Avatud Külavärvate idee autor ja eestvedaja Külli Vollmer ütles, et kokkuvõttes õnnestus üritus isegi paremini, kui algul loota võis. "Väikesest Voki külast Võrumaal ei teadnud enne keegi midagi, aga temast sai peaaegu meediastaar, kõik äkki avastasid ja hakkasid huvi tundma," muigas ta.

Enim käis külastajaid Voose külas Harjumaal, üle 600, kuid külastajateta ei jäänud ükski.

Vollmeri sõnul olid ka külad ise üllatunud, nähes, kui menuskad on nende õpitoad. Nii oli Läänemaal Piirsalu külas juba hommikul vara kohal 30 inimest, kes tahtsid õppida kiviaia tegemist. Lääniste külas aga toimusid pikad loodusesteemalised õpitoad, kus jagus küllaga osalejaid.

Paljudes kohtades võisid soovijad oma kätega kangastelgedel ühe vaibatribu kududa. Seda võimalust kasutasid lisaks naistele hea meelega ja innukalt ka mehed.

Ühe väikese ebakõlana imestasid võõrustajad, et linnast saabujad lootsid maalt kõike tasuta saada.

Oli kohti, kus toetajate abil jagati ka suppi ja meelelahutust, kuid teisel tuli lunastada osalemiseks pilet.

Vollmeri sõnul on inimesed linnas harjunud pea iga liigutuse eest maksma ega peaks seetõttu üllatuma, kui ka maal söögi ja simmani eest tasuda tuleb, kusjuures hinnad on linna omadest tunduvalt pisemad.

Kas külavärvad ka edaspidi üheskoos lahti lüüakse, ei osanud Vollmer veel öelda.

"Eialgu oli see plaanitud ühekordse projektina, eks me nüüd paneme pead kokku ja peame aru, kuidas edasi minna. Selge on see, et külad said palju indu ja mõtteid, kuidas külatajaid ligi tõmmata, ning üritusi võivad nad korraldada edaspidi juba iseseisvalt," lausus ta.

ILUS ALGATUS

Avatud Külavärvad 2012

- 21. juulil olid avatud Käesla, Kassari külad, Köpu, Kuksema, Lääniste, Metsanurme, Miila, Ohekatku, Oonurme, Piirsalu, Pilistvere, Rahinge, Sadala, Soometsa, Tsolgo, Tuhalaane, Venevere, Viitina, Voki, Voose.

- 28. juulil olid avatud Kamari, Kõrtsialuse, Maaritsa, Metsküla, Paluperä, Prandi, Rälby, Ruusa, Sulu-Velise külad.

Allikas: kylad.ee/avatud-kulavärvad/2012/

Artikkel Maalehe [veebilehel](#) .